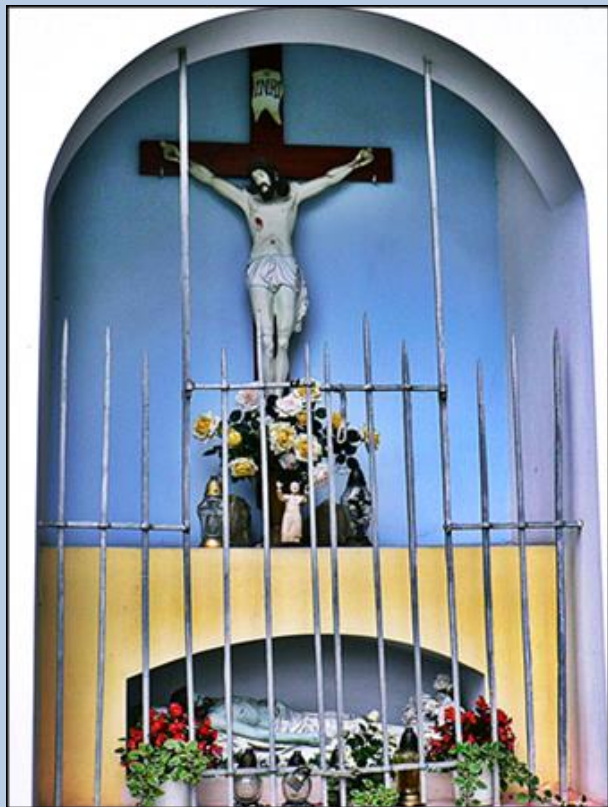

Gdów
(Woj. Małopolskie)

**Kościół pw.
Narodzenia NMP**
([opis kościoła](#))

Z HISTORII KOŚCIOŁA I PARAFII NARODZENIA NAJŚWIĘTSZEJ MARYI PANNY W GDÓWIE

Przyznajemy, że czas powstania kościoła to druga połowa XI wieku, gdy biskupem krakowskim był św. Stanisław ze Szczepanowa. /Taki czas powstania kościoła podaje Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego/. Najcenniejsze pisemne informacje o istnieniu kościoła i parafii pochodzą z akt kamery apostolskiej - że w latach 1325-1328 pleban gdrowskiej zapłacił należne kurii rzymskiej świętopietrze, za lata bieżące i poprzednie.

W 1340 r. parafia liczyła 750 osób, była rozległą parafią i na pewno spełniała tradycjami duszpasterskimi w poprzednie wieki. Jan Długosz w XV wieku podaje, że do parafii gdrowskiej należało 13 wsi: Gdów, Grzybów, Bilocze, Falkowice, Kędzierzyna, Kunica, Kwapinka, Podofany, Stryżów, Śladniki, Zagórany, Zalesiany, Zęczyce. Stan ten uległ zmianie w XVIII wieku. Kunica w 1712 r. przeszła do parafii Dziekanowice, a Kwapinka, Kędzierzyna, Śladniki od 1951 r. tworzą parafię p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Śladnikach. Kościół murywany w stylu gotyckim wybudowany został na początku XIV wieku. Trzykrotnie kościół niszczyły pożary w wieku XVIII. Po trzecim pożarze w 1790 r. kościół rozbudowano. Obniżono nadpalone ściany boczne i przedłużono na zachód do osobno stojącej dzwonnicy, położono na murach płaski sufit, dach pokryto gontem.

Zachowane dawne części gotyckiego kościoła to: do strony półn. zakrystia z małymi oknami i dwoma portalami i sklepieniem beczkowym /odkryta ściana jako przykład budownictwa kamiennego w średniowieczu/, oraz mury zach. części prezbiterium i wsch. część nawy - /do przejść bocznych naw/. Cechy gotyku odsiadujemy w murach o wydajnej grubości i proporcjach wnętrz najstarszych części.

W latach 1864-1865 rozbudowano prezbiterium, a na zewnątrz czola prezbiterium wykonano kamienny ogrojec, z kamiennymi prostymi rzeźbami. Od strony półn. dobudowano kaplicę Przemienienia Pańskiego /obecnie zwana kap. Serca Jezusowego/. W następnych latach kościół otoczono ścianą zewnętrznych, w 1965-1968 wymiana pokrycia dachowego, zmiana stropu z płaskiego na beczkowy, wymiana okien. Dach pokryto dachówką "nich muszka". Prace nadzorował prof. Wiktor Żm. Renowację wnętrza kościoła prowadzono w 1980 r. Ściany pokryto obrazami malowanymi na tynku przez mal. Zeniewła Pabliaka ze studentami. Wykonano z brązu drzwi wejściowe.

W latach 1994-1996 do ścian półn. i półn. nawy dobudowano nawy boczne kościoła. Otarz główny, w którym znajduje się Laskami Słynący Obraz Matki Bożej Gdrowskiej, ołtarz boczny Pana Jezusa Miłosiernego i Matki Bożej Różańcowej, oraz ambona wykonana w stylu barokowym w warsztacie Przemienienia Pańskiego i zamonym Najświętszego Serca Jezusowego.

- ZABYTKI KOŚCIOŁA.**
- kamienne, renesansowe labernakulum z I połowy XVI w. wykonane z piaskowca w warsztacie kamieniarskim na Wawelu
  - półn. strona prezbiterium/
  - chrzostnica barokowa w kształcie czary z czarnego marmuru z II połowy XVIII w. /przy ołtarzu głównym/.
  - kryptonicka marmurowa barokowa pochodząca z XVIII w. /przy wejściu do nawy bocznej/.
  - stary krzyż pod łęczą z późnobarokowymi aniołami oraz późnobarokowy pochodzący z II poł. XVIII w. krzyż procesyjny wiszący na ścianie.
  - na belce z szarych figur, św. Augustyna i św. Grzegorza Wielkiego.
  - dwa epitafiumy: św. Franciszka i św. Bernarda 1462 r. wałczy z tony /na wieży/.
  - obrazy przedstawiające historię Yolum Króla Władysława III Wamęczyka dla kościoła Matki Bożej Gdrowskiej /nawa półn./.

LASKAMI SŁYNĄCY OBRAZ MATKI BOŻEJ GDOWSKIEJ

Kościół gdrowski od zarania latienia miał za patronkę Najświętszą Maryję Pannę. Jan Długosz w "Księdze Beneficjów" kościelnych z 1475 r. podaje: *... w Gdowie jest kościół murywany pod wezwaniem Narodzenia Najświętszej Maryi Panny*.

Kult patronki kościoła od wieków istniał wśród obywateli ludności w dolinie Raby. Potwierdzeniem kultu maryjnego w XV wieku są wydarzenia z życia Króla Władysława III Wamęczyka, który za przyczyną Matki Bożej Gdrowskiej doświadczył łask, co potwierdził dokumentem wydanym w 1444 r. w Budzie.

... Albowiem w młodszym wieku Naszym, kiedy już straciliśmy nadzieję uratowania życia - skoro tylko offerowaliśmy się w modłach zaślubiłmy, czas dłuższy błagając się w śród niebezpieczeństw, skoro tylko skierowaliśmy ślubny w stronę polowania, znowu od wszelkiego niebezpieczeństwa ocenili wyślijmy całe z przynędy. Dlatego to z należnej wdzięczności ku Dziewicy Maryi Pani Naszej, nakazujemy na wieki wypłacać z naszych królewskich dóbr niepolemicznymi pełną roczną daninę dla wspomnianego kościoła.

Nadania dla kościoła były wyrazem wdzięczności króla dla Matki Bożej za ocalenie życia. Dokument potwierdził następni królowie, w 1564 r. Zygmunt August, w 1774 r. August II, a w 1755 r. August III. Dokument nadania przechowywany na plebani w czasie wojen szwedzkich zaginął. Historię Króla Władysława III przedstawiają dwa obrazy znajdujące się w nawie półn. kościoła.

O doznanych łaskach za przyczyną Matki Bożej Gdrowskiej świadczą liczne wota w postaci posrebrzanych serc, sznurów korali, krzyżyków, obrączek, pierścionków składane w darze za otrzymane łaski lub błagania o pomoc. Tradycja przekazuje, że jako wota były też przed obrazem Matki Bożej składane świece woskowe, lub materiał do ich wyrobu, a przed obrazem palły się zawsze świece błagalne lub dziękczynne.

Z części wot i ze składanych srebra po pierwszej wojnie światowej, jako wotum dla Matki Bożej za "ocalenie", wykonano sukienkę na obraz. Obraz patronki zajmuje miejsce w głównym ołtarzu, dawniej i obecnie. Matka Boża na obrazie przedstawiona jest w naturalnej wielkości. Jej sukienka do modlitwy, głowa z ciemnymi włosami przechylna w prawo, otoczona aureolą gwiazd, nad głową Duch św. w postaci gołębi. Sukienka Niepokalanej kolory błękitnego, a szalowe otoczone przez ręce i ramiona - ciemno-szafirowe. Słopy bosa spoczywają na rąbku kapturka, który odgina się od ciemnego łańcuchów otaczających całe postać. Po bokach z otoków wyłaniają się główki aniołów. U stóp Bogaurodzicy widoczne otulone stopy, w których okolice Gdowa nie poniosły większych strat uważa się powszechnie za szczególną opiekę Matki Bożej.

Tak w 1648 r. pod murami kościoła i centrum Gdowa rozegrała się bitwa powstańców krakowskich z wojskiem austriackim i rabacyjnymi oddziałami wójc niemieckich na zachód stron Gdów i okolice przechodziły brzoje wojenne. Zniszczenia były minimalne. W styczniu 1945 r. w czasie odwrotu Armii Radzieckiej z obrazu kościoła górowskiego od lat daje dowody opóźni nad tym co jej zawierzył. Jak wiele ocalało życia, od chorób, od nieszczęść i klęsk, jak wiele nawiedziła za przyczyną Pani Gdowskiej - nie wie nikt.

Zawierzenie do Matki Bożej - znaki żywej wiary i miłości. Do Matki Bożej Gdowskiej przychodzi rodzice prosząc o szczególne rodzicielestwo. Dzięki jej urodzenie swoich dzieci uproszonych po latach. Takie były miłe miejsca przed koronacją i medu go koronacji obrazu Matki Bożej w jej cudownym wizerunku. Ukoronowanie obrazu Matki Bożej 25.03.1998 r. ks. kard. Franciszek Macharski poświęcił rozbudowany Kościół Parafialny w Gdowie.

12.09.1998 r. ks. kard. Franciszek Macharski poświęcił rozbudowany Kościół Parafialny w Gdowie. W Włodocicach 16.06.1999 r. W 25 rocznicę postyfykacji Opat Św. Jana Pawła II w 2003 r. ks. kard. Franciszek Macharski nadał tytuł Sanktuarium Matki Bożej Gdowskiej.

zdjęcia: *Jan Nitecki*

zdjęcia w czerwonej obwódce zapożyczono z:

http://ai360.pl/panoramy/ico_tour/340.jpg

<http://parafiagdow.pl/wp-content/gallery/wielki-czwartek/FOTO-KULMA-2998.jpg>

https://musicamsacram.pl/files/instrument/1052/xvga_DSC03272.JPG

<http://rowerweekendowo.pl/wp-content/uploads/2017/09/4Matka-Bo%C5%BCa-Gdowska.jpg>